

MERJA MÄHKÄ
UNNA LEHTIPUU

SIJOITTAJAKSI
7 PÄIVÄSSÄ

Copyright © 2019 Alma Talent Oy ja kirjoittajat

ISBN: 978-952-14-3640-6

ISBN: 978-952-14-3641-3 (sähkökirja)

ISBN: 978-952-14-3642-0 (verkkokirja)

Kansi: Laura Laamanen

Taitto: Taru Tarvainen

Paino: BALTO print, Liettua 2019

Anna palautetta kirjasta: *protoimitus@almamedia.fi*

Tilaa Sijoittajaksi 7 päivässä Alma Talent Shopista: shop.almatalent.fi

SISÄLLYS

Hei!	9
1. PÄIVÄ Miksi jokaisen kannattaa sijoittaa?	13
Sijoittaminen kuuluu ihan kaikille.....	16
Täytyykö sijoituksia kytätä koko ajan?.....	19
Kuinka rikkaaksi voi sijoittamalla tulla? Tämän voimme luvata ...	21
Miksi ihan oikeasti kannattaa sijoittaa?.....	22
Taloudellisesti riippumaton käyttää aikansa siihen, mitä rakastaa	25
Nämä voit saada: Osinko ja arvonnousu ovat sijoittajan palkka	27
Mikä on hyvä osinko?	28
Miksi pörssikurssi nousee tai laskee?	30
Aloita sijoittaminen kuuden päivän päästä	31
2. PÄIVÄ Avaa nyt jo se arvo-osuustili!	35
Mikä on arvo-osuustili?	37
Minne perustan arvo-osuustilin?.....	39
Huomioi nämä, kun avaat arvo-osuustilin.....	44
Näin ostat osakkeen	46
Rahastosäästäminen ja robottivarainhoitajat	48
Paljonko rahaa tarvitaan?.....	49
7 stepillä enemmän rahaa sijoitettavaksi.....	50
3. PÄIVÄ Hajauta! Heti alusta lähtien.....	53
Miksi salkku pitää hajauttaa?	56

Yhtiökohtainen riski ja hajautus	57
7 askelta hyvään hajautukseen	59
Toimialahajautus: Salkkuun yhtiöitä, jotka tekevät eri juttuja ...	61
Alueellinen hajautus: Salkkuun yhtiöitä, joilla on bisneksiä eri puolilla maailmaa	63
Ajallinen hajautus: Osta halvalla ja kalliilla	66
Hajautus iän mukaan	69
Näin rakennat hajautetun sijoitussalkun palkasta	71
Näin rakennat ajallisesti hajautetun salkun isommasta summasta.....	73
4. PÄIVÄ Mistä tiedän, mitä osakkeita minun pitäisi ostaa?	75
Osakepoimijana selvität mysteerinä	78
Pörssikurssi ei kerro osakkeesta yhtään mitään.....	80
Sinustako sankaripoimija? Aloita näistä peruskäsitteistä	82
Miten pörssikurssi reagoi tulosjulkistukseen?.....	84
P/E-luku auttaa arvioimaan osakkeen arvoa	86
Sijoitusstrategia lähtee siitä, minkä tyyppisten yhtiöiden uskot tuottavan parhaiten.....	89
Onko sijoittajan valittava puolensa?	94
Miten osakepoiminnassa pääsee alkuun?	95
Osakepoiminta on täynnä sudenkuoppia!.....	99
5. PÄIVÄ Rahastosijoittajakin on oikea sijoittaja	101
Mitä sijoitusrahasto tarkoittaa?.....	105
Rahastonimien koodinpurku.....	106
Aktiivinen rahasto: Salkunhoitaja palveluksessasi	107
Näin ostat rahastoa	109
Passiivinen indeksirahasto: Rahastomaailman jees-kaveri	110
ETF – pörssinoteerattu rahasto	113
Näin etsit ETF:n.....	115
Mitä prosentin ero kuluissa merkitsee?.....	117
Kumpi vai kumpi?.....	118
Yhdistelmärahasto, rahastojen sekatyöläinen	120

Miksi suosituimmat rahastot tuottavat heikosti?	121
Vinkit rahaston ja ETF:n valintaan	123
Jos ostaisit vain yhden	127
6. PÄIVÄ Valmenna mielesi sijoittajaksi	129
Entä jos kurssit romahtavat?	131
Helsingin pörssi on maailman paras	134
Säädä mieltäsi!	136
Entä jos jään paitsi?	139
Vinkit vaillejäämistä pelkäävälle	142
Entä jos rakkaus sokaisee?	143
Entä jos luopuminen sattuu?	145
Puhu tunteille järkeä	147
Entä jos pinnani ei riitä?	148
Näin motivoit aivosi	149
Entä jos teen virheitä?	150
7. PÄIVÄ Varmista onnistumiset	155
Kun on aika luopua	159
Milloin sijoitus kannattaa myydä?	160
Verotärpit sijoituksia myyvälle	163
Tee sijoitussuunnitelma	165
Totuusharjoitus: Elämäni rahojen kanssa	166
Ei se niin vaikeaa ole!	168
Aseta tavoitteellesi aika ja numerot	169
Elele sijoitustuotoilla?	173
Poimi megatrendit salkkuusi	175
Mistä tunnistat vastuullisen sijoituksen?	180
Lopuksi: Rohkaisun sana	183
Kiitokset	185
Lisävinkkejä	187
Merja sijoittajana	195
Unna sijoittajana	199

HEI!

Miten sijoittamisessa pääsee alkuun? Tämä kirja sai alkunsa halusta vastata tähän petollisen yksinkertaiseen kysymykseen. Halusimme vastata siihen niin, että voit lukea yhden luvun päivässä, jotta ensi viikolla tähän aikaan tiedät riittävästi tehdäksesi ensimmäisen sijoituspäätöksesi. Päivän voi myös käsittää kuvaannollisena: voit itse määritellä päiväsi mitan, sinulle sopivassa tahdissa. Tärkeintä on, että etenet maaliin asti.

Me kirjoittajat puhumme paljon aloittelijoiden kanssa, ja heidän kysymyksensä ovat usein lyöneet meidät ällikällä. Kun olemme jo luulleet, että olemme vastanneet tyhjentävästi kysymykseen, olemme saaneet eteemme uuden kysymyksen, jota emme olisi edes huomanneet ajatella. Vastaamista vaikeuttaa se, että sijoittamisessa on harvoja ainoita oikeita vastauksia.

Olemme pyrkineet rakentamaan kirjan luvut näitä kysymyksiä mukaillen. Tavoitteena on lähestyä sijoittamista aloittelijan silmin, ei sijoittamisen teorian kautta. Siksi esimerkiksi tuotoista puhutaan jo sijoitusmatkan ensimmäisenä päivänä. Nehän ne eniten kiinnostavat. Myös tunteille ja sijoittamisen psykologialle annamme kirjassa reilusti tilaa. Tunteet on hallittava, jotta voi tehdä fiksuja valintoja.

Millaista sijoittaminen on? Miltä sijoittaminen tuntuu? Miten sijoittajana eletään? Näihin kysymyksiin halusimme vastata. Pyy-simme kommentteja myös tuntemiltamme sijoittajilta.

Niistäkin huokuu lämpö: sijoittajat haluavat, että aloittelijatkin pääsevät kiinni sijoittamisen tuottamiin hyviin asioihin. Toivomme, että se välittyy sinulle. Sijoittajien kommenttien ansiosta kirjasta tuli enemmän kuin seitsemän päivä matka sijoittajaksi. Siitä tuli todellinen sijoittajien kirja toisille sijoittajille.

Sijoittaminen on muuttunut ihan valtavasti viimeisten vuosien aikana. Se on arkistunut, siitä puhutaan paljon, ja yhä useampi on pääsemässä sen makuun. Sosiaalinen media on mahdollistanut kysymisen ja vertaistuen saamisen aivan uudella tavalla. Se on meistä mahtavaa. Sukella siis sinäkin mukaan, mutta muista terve kriittisyys. Ja lue monipuolisesti sijoituskirjoja, jotta löydät sinulle sopivimman tyylin sijoittaa! Somekommentit eivät yksin riitä, eivät lähellekään.

Työelämän muuttuessa rahaan liittyvät taidot ovat tärkeämpiä kuin ne koskaan ovat olleet. Omaan eläkkeeseen ja työelämän aikaiseen taloudelliseen liikkumavaraan kannattaa yrittää vaikuttaa. Siten on helpompi pitää huolta itsestään ja muista. Tieto rahataitojen kasvavasta merkityksestä piiskasi meitä eteenpäin, kun mietimme, tarvitseeko maailma vielä yhtä sijoituskirjaa. Meidän mielestämme tarvitsee: nimenomaan aloittelijalle suunnattua kirjaa, joka auttaa ottamaan ensimmäisen askeleen tai tarkistamaan, että on hyvällä kurssilla omien ensimmäisten sijoitusten kanssa.

Kirjan kirjoittamisen intensiivinen vaihe osui syksyyn 2018, jolloin osakekurssit putosivat. Huomasimme monien tuoreiden sijoittajien huolestuvan ja pettyvän. Emme tiedä, miltä pörssit näyttävät, kun kirja tulee ulos alkuvuonna 2019, mutta haluamme korostaa sitä, että huonot ajat pörssissä kuuluvat sijoittamiseen. Aloittajalle ne ovat jopa hyviä aikoja, sillä silloinhan osakkeet ovat edullisempia. Ne ovat myös erinomaisia hetkiä opetella ja parantaa sijoitustaitojaan, jotta pääsee mukaan seuraaviin nousuihin.

Toisaalta hyvienkään pörssiaikojen ei kannata antaa estää aloittamista, sillä juuri hyvinä aikoina suurin osa sijoittajista on sijoittamisen aloittanut. Meidän mielestämme oikein aika aloittaa sijoittaminen on heti.

Sijoitusmatkasi on nyt alkamassa. Tervetuloa joukkoon!

MERJA MÄHKÄ
@MerjaMahka

UNNA LEHTIPUU
@UnnaLehtipuu

I. PÄIVÄ

**MIKSI JOKAISEN
KANNATTA
SIJOITTA?**

Täytyy olla rikas, että voi sijoittaa.

Minä en osaa! En edes tiedä, mistä aloittaisin.

Sijoitin kerran, ja sitten kaikki romahti.

En ehdi nyt opetella. Tarvitsen vuorotteluvapaan, että voin rauhassa opetella.

En ole käynyt bisneskoulua.

Kävin bisneskoulun, mutta opiskelin markkinointia.

Eivätkö ne osakkeet ole nyt todella kalliita?

Mutta osakkeethan ovat juuri romahtaneet ja kaikki ovat menettäneet rahansa. Kuka hullu sijoittaa vielä? Taisi olla sellainen mediakupla koko sijoittaminen.

Minä nyt en ole mikään talousnero muutenkaan.

Innokkaina sijoittajina me kuulemme jatkuvasti erilaisia syitä siihen, miksi ystävämme, työkaverimme ja ventovieraat eivät sijoita. He haluavat tunnustaa, että kyllähän minäkin, mutta kun... Ei sitten kuitenkaan.

Selitykset miksi jättää sijoittamatta voi jakaa karkeasti kolmeen luokkaan:

1. **Tietoa ei ole tarpeeksi** ja olo on siksi epävarma. Markkina vaikuttaa pelottavalta paikalta, jolla tavallinen ihminen tulee vain huijatuksi.

2. **Rahaa ei ole tarpeeksi.** Sitä jää kaikkien menojen jälkeen niin vähän, ettei sen hilloaminen tunnu mielekkäältä.
3. **Aikaa ei ole tarpeeksi.** Sijoittamisen aloittaminen vaikuttaa niin suurelta tehtävältä, että siihen pitäisi upottaa hirveästi aikaa, jota kenellekään ei koskaan ole.

Mitä jos kertoisimme, että kaikki nämä syyt ovat räjäytettävissä pois? Uskoisitko? Me luulemme, että sinä ainakin haluat uskoa, koska olet tarttunut tähän kirjaan. Jokin sinua sijoittamisessa kiinnostaa. Voisit jo tässä vaiheessa onnitella itseäsi – olet oikealla tiellä!

Me väitämme, että:

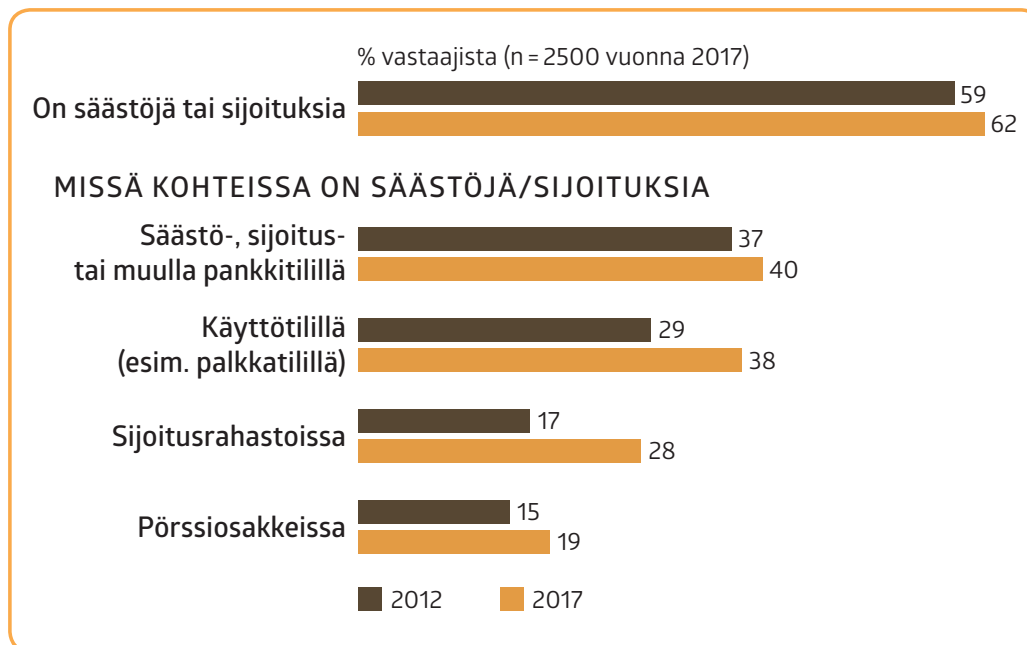
1. **Sijoittaminen ei ole vaikeaa.** Sen voi toki tehdä vaikeaksi, mutta peruseriaatteet ovat yksinkertaiset. Niitä seuraamalla pärjää keskinkertaisesti – ja se on jo paljon paremmin, kuin jos et sijoittaisi ollenkaan. Järkevä vaurastuminen on pohjimmiltaan yksinkertaista. Keskeistä on kärsivällisyys, kurinalaisuus ja hermojen hallinta.
2. **Omaa taloutta voi säätää.** Tuloja voi kasvattaa ja kuluissa säästää. Niin sijoittamiseen jää enemmän rahaa.
3. **Sijoittaminen vie juuri niin vähän aikaa, kuin haluat sen vievän.** Tämän kirjan luettuasi tiedät, miten sijoitukset voi halutessaan valita niin, että niiden hoitaminen ei ole mikään kesämökin työleiri vaan ennemminkin lomasiirtola, jossa pääset nauttimaan työsi hedelmistä.

Opastamme sinut läpi osakesijoittamisen ensi metrien karikoiden. Kerromme, mitä sinun on ihan pakko tietää – ja lupaamme säästää sinut siltä, mitä alkuun ei ole pakko tietää. Seuraamalla muutamaa ajan saatossa koeteltua viisautta sijoittaminen lähtee kulkemaan ja siitä tulee mukava osa elämää. Se rikastuttaa myös ymmärrystäsi siitä, miten maailma ympärilläsi toimii.

**Ole kärsivällinen!
Sijoittaminen voi mullistaa taloutesi
ja tehdä sinusta vauraan.**

SIJOITTAMINEN KUULUU IHAN KAIKILLE

Melkein joka kolmannella suomalaisella on rahastosijoituksia ja melkein joka viides omistaa jonkin pörssiyhtiön osakkeita suoraan. Sijoittaminen on Finanssiala ry:n tutkimuksen mukaan ollut viime vuosina kasvussa, ja sehän on meistä ihan mahtavaa.

Lähde: Finanssiala, Suomalaisten säästäminen, luotonkäyttö ja maksutavat -tutkimus 2017

Vanhat ennakkoluulot istuvat kuitenkin tiukassa. Esimerkiksi Danske Bankin vuonna 2017 teettämässä tutkimuksessa 54 prosenttia suomalaisista katsoi, että sijoittaminen on vaikeaa. Neljä viidestä vastaajasta koki, että sijoittamiseen vaaditaan laajaa ymmärrystä. Tällaiset ajatukset nostavat aloittamiskynnystä. Kuka tahansa tuntee itsensä avuttomaksi, kun sukeltaa ensimmäisen kerran sijoituskeskustelun sisään.

Yksi syy vaikeuden kokemukseen on, että sijoittamista lähestytään yleensä täydellisyyden kautta. Pitäisi osata tehdä heti oikeat valinnat ja ymmärtää kerralla koko homma, muuten tulee huijatuksi ja on hölmö. Missä muussa lajissa aloittelijan rima on näin korkealla? Yhdenkään aloittelevan hölkkääjän ei oleteta juoksevan heti maratonia. Maratonia varten treenataan, ja treenaaminen on osa sitä nautintoa, jonka saavuttaa, kun juoksee ensimmäisen maratoninsa.

Miksi sijoittamista ei voisi ajatella näin? Sijoittamisessa rimaa nostaa pelko kovalla työllä ansaitun rahan menettämisestä. Se on ymmärrettävää, mutta usein ristiriitaista. Saatamme upottaa 100 euroa tai yli heräteostokseen, kun kaupassa tulee vastaan kiva pari kenkiä. Seuraavana päivänä huomaamme, että ne painavat, mutta sellaista elämä on. Harva pelkää kenkien ostamista, vaikka arvon menetys niissä on varmaa.

Me ajatteleamme, että sijoittamisen opetteleminen on samantyyppistä kuin autolla ajamisen oppiminen. Sitäkään ei voi vain teoriassa oppia. Sitä täytyy harjoitella käytännössä, mikä merkitsee sitä, että virheitäkin joskus tapahtuu.

Toinen syy on siinä, että sijoittamisen aloittaminen ei koskaan tapahdu hetkellä, jonka tietää oikeaksi. ”Suo siellä, vetelä täällä” kuvaa aloittajan tilannetta. Sijoittamisen nousukaudella aloittavasta tuntuu siltä, että on myöhässä juhlista eikä aloittaminen enää kannata. Tätä fiilistä ruokkivat uutiset, joissa viisaat sijoittajat kertovat, että markkina on kohta valmis lähtemään alaspäin. Laskukaudella sijoittaminen taas näyttää niin hullun hommana, että vain todella harvat ja valistuneet uskaltavat silloin aloit-

taa sijoittamisen. Laskukaudella ihmisillä on myös huoli omasta taloudesta, joten rahaa halutaan pitää silloin jemmassa. Näin aloittelija on pattitilanteessa. Aloittamisen hetki ei koskaan tunnu hyvältä.

Tavoitteeni on saada 60 ikävuoteen mennessä kasaan sellainen salkku, että sen osinkotuotot vastaisivat vuositasolla suunnilleen palkkatuloja. Tämä luo turvaa tulevaa varten, koska kuka tietää millainen eläkejärjestelmä on 2050-luvulla. Käytännössähän tämä tarkoittaisi reilun miljoonan salkkua, joten leikkisästi voisi sanoa, että tavoitteena on jäädä miljonäärinä eläkkeelle.

MATTI HIRVONEN, sijoittanut reilut 10 vuotta

Välillä epäluuloisuus pörssiä kohtaan on niin syvää, että mikään määrä talousalan koulutustakaan ei tunnu sitä poistavan. Me tunnemme kauppakorkeakoulusta, nykyisestä Aalto-yliopistosta, valmistuneita menestyviä ihmisiä, jotka kokevat, etteivät he osaa matematiikkaa riittävän hyvin voidakseen sijoittaa. Mutta me tunnemme myös vauraita metsäkoneenkuljettajia ja muita alemman koulutusasteen edustajia, jotka ovat menestyneet sijoittajina.

Ekonomin ja metsäkoneenkuljettajan erottaa katsantokanta. Toinen epäilee kaikkea yksinkertaista, koska on koulutettu ajattelemaan, että asiat ovat lähtökohtaisesti vaikeita. Toisen mielestä sijoittajana pärjää, kun seuraa tiettyjä yksinkertaisia periaatteita.

Totuus on, että kukaan ei tiedä, koska pörssin seuraava nousu tai iso lasku alkaa. Sitä ei vain voi tietää. Niin kamalaa kuin onkin joutua toimimaan epävarmuuden vallitessa raha-asioissa, sijoittamisessa epävarmuuden sietäminen kuuluu lajiin.

Ylin tavoite on abstrakti: turva ja vapaus. Konkreettisia haaveita ja tavoitteita on turvata tulevaisuudessa sellainen elintaso, että saa ostettua enemmän palveluita. En koe luksuksena materiaa eli vaikkapa uutta kallista laukkua. Aion palkata siivoojan heti, kun tulotaso sen mahdollistaa, enkä aio ikinä vaihtaa itse autoni renkaita. Rahallista tavoitetta sijoittamiselle en ole asettanut itselleni alunperinkään. En ole koskaan ajatellut itseäni osinkosijoittajana, mutta viimeksi lomareissulla bungalowin terassilla käväisi mielessä, että olisihan se nyt mukavaa, jos saisi kasattua osakesalkun, joka sylkee nettona sen verran osinkoja ulos, että sillä eläisi palmun alla vaikka vähän pidempäänkin.

LAURA LINKONEVA, sijoittanut 4 vuotta

Seuraavan viikon aikana sinun pitäisi huomata, ettei epävarmuus tarkoita kuitenkaan sokkona kulkemista. Tämän kirjan luetuasi osaat tehdä ensimmäisen sijoituspäätöksesi perustellusti ja ilman huimausta. Me kirjoittajat ostimme ensimmäiset osakkeemme aika lailla summanmutikassa – silti meidän on käynyt ihan hyvin. Sinä voit saada sijoittamiseen paremman lähdön. Seuraavien päivien aikana opit ne yksinkertaiset peruseriaatteet, joilla pärjät.

TÄYTYYKÖ SIJOITUKSIA KYTÄTÄ KOKO AJAN?

Dansken teettämän tutkimuksen mukaan 74 prosenttia suomalaisista ajattelee, että sijoittaminen vie paljon aikaa. Se onkin osittain totta. Sijoittaminen vie juuri niin paljon aikaa, kuin siihen haluaa laittaa. Sijoittamiselle omistautuneet voivat käyttää juhanuksensa ja joulunsa tutkien erilaisia sijoituskohteita. Mutta niin

uskomattomalta kuin se ehkä kuulostaakin, käytetty aika ei edes ole suorassa suhteessa sijoitusmenestykseen.

Tutkimuksissa on huomattu, että vähemmän kauppaa käyvät saavat parempia sijoitustuloksia kuin suurin osa niistä, jotka ostavat ja myyvät osakkeita koko ajan. Sijoittajana voi hyvin pärjätä säätämällä sijoitukset täysin autopilotille, eikä siitä tänä päivänä tarvitse enää edes maksaa. Tätä käsittelemme viidentenä päivänä, kun aiheena ovat sijoitusrahastot. Sijoittamista ei tarvitse pohtia päivittäin, viikoittain eikä edes kuukausittain.

Me kirjoittajat käytämme sijoitustemme seuraamiseen 0–30 minuuttia normaalina päivänä täysin vapaaehtoisesti ja omaksi iloksemme. Joskus on päiviä, jolloin ei ehdi käydä kurkkimassa edes uutisia. Toisinaan kiinnostavaa luettavaa on niin paljon, että mikään aika ei tahdo riittää.

Seuranta ei ole välttämättä sen kummallisempaa kuin normaali uutisten lukeminen. Luemme taloussivut aamukahvilla ja seuraamme sijoitusuutisia sosiaalisessa mediassa. Sillä konstilla ei välttämättä pysy markkinoiden edellä, mutta ainakin tietää, missä mennään. Korostamme, että uutisten seuraamiseen kannattaa panostaa vain, jos nauttii siitä. Jos ei nauti, kannattaa olla tämän kirjan viidentenä päivänä erityisen tarkkana.

Huomautamme, että tässä vaiheessa et välttämättä vielä tiedä, nautitko talousuutisten seuraamisesta. Toivomme, että haluat jatkaa sijoittamisen opiskelua luettuasi tämän kirjan. Tiedot karttuvat vähitellen. Homma tulee kiinnostavammaksi, kun sinulla on omia sijoituksia seurattavana.

**Sijoittamiseen voi jäädä koukkuun.
Aloita pian!**

KUINKA RIKKAAKSI VOI SIJOITTAMALLA TULLA? TÄMÄN VOIMME LUVATA

Haluaisit ehkä jo vastauksen kysymykseen, jota jokainen aloitteleva sijoittava miettii, mutta ei kehtaa kysyä ääneen. Kuinka rikkaaksi sijoittaja voi tulla?

Suoraan sanottuna ilman ilmiömaista taitoa ja tuuria on turha kuvitella tulevansa miljonääriksi, jos on aikuinen ja sijoitettavaksi ei irtoa kuin kymppinä kuussa. Jos joku lupaa sinulle muuta, kyse on todennäköisesti jostain huijauksesta. Ota silloin jalat allesi. Sijoittamisen vaarat liittyvät nimenomaan nopean ja merkittävän rikastumisen tavoitteluun. Unohda sellaiset haaveet heti.

Kympitkin saattavat riittää, jos sijoitetaan lapselle. Lapsella on aikaa odotella sijoitusten kasvamista vanhuuden päiviin asti. Maagisesta miljonääriydestä haaveilevien aikuisten kannattaa varautua siihen, että sijoitettavaksi pitäisi jäädä kuukausitasolla useita satoja euroja. Silti tuon tittelin ansaitseminen vaatii kymmenien vuosien kärsivällisen ja säännöllisen sijoittamisen.*

Pääomat olen ajatellut jättää koskemattomina lapsille. Sijoitusten turvin on tarkoitus jakaa vuosi kolmeen osaan: kesät omassa saarella, talvet jossakin kaukana lämpimässä ja väliajat, kevät ja syksy, Helsingin kantakaupungissa. Kaikki isot investoinnit on jo vuosia sitten tehty, en koskaan käytä osakkeita hankintoihin.

ILKKA PARVIAINEN, sijoittanut noin 30 vuotta

* Arvio perustuu seitsemän prosentin keskimääräiseen vuosituottoon. Se on alle Helsingin pörssin keskimääräisen vuosituoton, mutta emme halua lietsoa ylenmääräistä optimismia.

Parasta, mitä sijoitusmaailma voi sinulle varmuudella tarjota, on vähän alle pörssi-indeksin mukainen tuotto. Tämäkään ei ole huono tuotto. Tänä vuonna sijoitettu 20 000 euroa voi kasvaa 40 vuodessa muutamaksi sadaksi tuhanneksi euroksi, jos pörssi yltää seuraavien vuosikymmenien aikana keskimääräiseen tuottoonsa. Todennäköisyys vaurastua on merkittävästi parempi kuin Lotossa. Tähän asti kaikki, jotka ovat tyytyneet pörssien pääindeksien mukaisen tuottoon, ovat sijoittamalla lopulta vaurastuneet. Lotossa todennäköisyys vaurastumiseen on käytännössä olematon. **Sijoittaminen voittaa Loton 100–0.**

Mutta mitä sitten, vaikka miljoonat jäisivät tavoittamatta! Sijoittaminen on paljon laajempi elämänasenne ja -tapa kuin yksisilmäinen halu rikastua. Meidän kirjoittajien mielestä sijoittaminen kannattaa aina. Kerromme seuraavassa miksi.

MIKSI IHAN OIKEASTI KANNATTAA SIOJITTAJAA?

Tämän toki tiedät. **Elämässä tulee eteen ikäviä tilanteita. Rahalakaan ei aina voi ostaa itseään niistä ulos, mutta raha voi tehdä ikävät hetket siedettävämmiksi. Rahalla saa vaihtoehtoja.**

Vaikeita paikkoja ovat oma tai läheisen sairastuminen, avioero tai vaikka työpaikan menetys. Menetys ei tunnu ihan niin pahalta, jos sijoitussalkku kannattelee yli pahimman kriisin ja auttaa uuden alkuun. Pahimmillaan avioerotilanteessa toinen osapuoli huomaa käyttäneensä liiton aikana omia tulojaan yhteisiin menoihin samalla kun toinen on tehnyt sijoituksia. Jos avioehto on tehty – niin kuin mielestämme pitäisi olla – voi olla, että toinen jää puille paljaille, kun toinen luistelee eteenpäin liiton aikana kartuttamansa varallisuuden ansiosta. Toisaalta liiton aikanakin olisi hyvä olla omaa varallisuutta.

Vähemmänkin huonossa tapauksessa kahden aikuisen taloudesta yhden aikuisen talouteen siirtyvän menot kasvavat merkittävästi. Jos haluaa varmistaa, että eron jälkeen on varaa jäädä asumaan tutuille kulmille, sinne missä ovat lapsen kaverit tai mistä on kätevä matka töihin, oma sijoitussalkku on paras kaverisi.

Tulevaisuuteen varautumista on myös sijoittaminen eläkepäiviä varten. Erityisen tärkeää se olisi naisille, joiden eläkekertymät tuppaaavat jäämään pienemmiksi kuin miehillä. Ainakin toistaiseksi perhetapahtumien aiheuttamat katkot pienentävät naisten eläkkeitä enemmän kuin miesten. Naisten eläkkeet jäävät keskimäärin jälkeen myös sen takia, että naiset usein ansaitsevat vähemmän.

Toinen ryhmä, jonka olisi erityisen tärkeää sijoittaa, ovat yrittäjät. Kaikista yrittäjistä joka neljäs maksaa minimieläkemaksua, mutta omaa eläkettä siitä ei kerry pennin hyrrää. Ylipäätään valtaosa yrittäjistä maksaa niin vähän eläkemaksua, että eläkkeet jäävät pieniksi.

Tämän kirjan kirjoittajista Merja heräsi miettimään tulevaisuuteen varautumista raskaana ollessaan. Merjan raskaus oli alusta asti hankala, ja lääkärit kehottivat varautumaan huonoihin tulevaisuuden skenaarioihin. Yksi niistä oli se, että Merjan odottamat kaksoset syntyisivät ennenaikaisesti. Näin kävi. Toinen pojista menehtyi.

Merja oli uskonut olevansa aika lailla immuuni kaikenlaisille menetyksille. Lääkärien huonot uutiset raskauden alkuvaiheessa laittoivat ajatukset uuteen asentoon. Niiden takia Merja halusi rakentaa pojille turvaton tulevaisuuden. Siitä alkoi sijoitusharrastus. Toinen poika kasvoi kilon painoisesta ruttuisesta keskosesta terveeksi superpojaksi, ja samalla sijoitusharrastus jatkui ja kasvoi intohimoksi. Superpojalla on toki oma sijoitussalkku.

Unnan sijoittamisharrastus alkoi kolmenkymppin nurkilla, kun hän sai yllättäen pienen perinnön. Osan rahoista hän sijoitti ensimmäiseen Mac-tietokoneeseen, loput Fortunin osakkeisiin, koska ”kaikkihan energiaa tarvitsevat”. Sattumalta tehty poiminta ei ollut huono, mutta moka syntyi siitä, että Unna joutui myymään

osakkeensa huonoon aikaan – liian varhain, kun tarvitsi rahaa akuutisti muualla. Olisipa voinut pitää osakkeet!

Neljä lasta, kolmannen vakava sairaus sekä tuloja ja eläkettä nakertaneet äitiyslomat ja hoitovapaat ovat havahduttaneet Unnan säästämisen ja sijoittamisen tärkeyteen. On ollut pakko miettiä talousasiat ja työt ihan uusiksi. Myös yrittäjäksi ryhtyminen on vaatinut isoja taloudellisia päätöksiä ja uhrauksia.

Tässä kohtaa on hyvä muistuttaa, etteivät osakkeet tai sijoitusrahasto ole oikea paikka rahoillesi, jos arvelet, että tarvitset sijoitettuja rahoja muutaman vuoden sisällä. Pörssin luonteeseen kuuluu, että se menee ylös ja alas. Jos se sattuu juuri silloin olemaan alhaalla, kun tarvitset rahaa, voit joutua myymään sijoituksesi tappiolla.

Yleisesti ottaen seitsemää vuotta pidetään aika turvallisena rajana. Se on niin pitkä aika, että pörssi ehtii toipua isostakin laskusta. Äkillisiä lähitulevaisuuden menoja varten kannattaa pitää erillistä puskurirahastoa, jolla tarkoitamme käytännössä pankkitalletusta, vaikka sen korko olisikin tallettajan kannalta matalalla.

Vaikka ikävyyksiin on syytä varautua, me ajattelemme mieluummin, että sijoittaminen on vapauden maksimointia. Merjan mielestä kauneinta, mitä rahalla saa, on se, että voi sanoa ”fuck you”, jos siltä tuntuu. Voi kävellä pois työpaikasta, joka ei enää vastaa omia arvoja. Tai parisuhteesta, joka on muuttunut ahdistavaksi. Parhaimmillaan sijoittaminen voi kasvattaa taloudellista liikkumavaraa ja luo vapautta. Hyvin hoidettu oma talous hoitaa niin mieltä, sydäntä kuin ihmissuhteita, Unna muistuttaa.

TALOUDELLISESTI RIIPPUMATON KÄYTTÄÄ AIKANSÄ SIIHEN, MITÄ RAKASTAA

Jos ajattelee sijoittamista vapauden maksimointina, tavoitteeksi voi asettaa taloudellisen riippumattomuuden. Sillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihmisellä on sen verran omaisuutta, että sen tuotto riittää elättämään hänet.

Joskus oli materialistisia tavoitteita, mutta kokemuksen kautta huomasin, että ne eivät tuo tarpeeksi lisäarvoa elämään.

Tavoittelen taloudellista riippumattomuutta.

RIKU PASONEN, sijoittanut 12 vuotta

Perinteisesti taloudellinen riippumattomuus on saavutettu perimällä iso omaisuus. Sen turvin perijä on voinut toteuttaa omia haaveitaan ja unelmiaan tavalla, joka meille tavallisille ihmisille on ollut tavoittamattomissa. Tällaisia taloudellisesti riippumattomia tyyppisiä tapaa Jane Austenin romaaneissa. Heillä on aikaa vatvoa avioliittoja ja juoruja, mutta myös toteuttaa itseään kettumetsälä (miehet) ja taiteiden parissa (naiset). He vaikuttavat helposti vähän hassuilta ja elämästä vieraantuneilta omaan napaansa tuijottajilta.

Moderni taloudellinen riippumattomuus on toisenlaista. Meille taloudellinen riippumattomuus tarkoittaa ennen kaikkea mahdollisuutta kontrolloida sitä, mihin käytämme aikaamme. Me ajatella, että aika on arvokkainta, mitä ihmisellä on. Sitä ei voi saada lisää. Siksi aikaa pitäisi voida käyttää sellaisiin asioihin, joihin sitä todella haluaa käyttää. Jokainen hetki, joka on vietetty työssä, jota syvästi inhoaa, on menetys. Elämä on liian lyhyt tylsyyteen. Taloudellisen riippumattomuuden tavoittelun idea on tehdä elä-

mästä omannäköistä. Se voi olla sitä, että marraskuun loskassa ei ole pakko lähteä tarpomaan töihin, jos ei huvita.

Meistä loska on lopulta vähän triviaali syy jäädä kotiin. Ennenmin kannattaa hankkia hyvät ulkovaatteet. Olennaisempaa on, että voi marraskuun loskassa lähteä sellaisiin hommiin, jotka kokee omakseen ja joita on itselle sopiva määrä eikä yhtään liikaa.

Taloudellista riippumattomuutta tavoittelevalle sijoitussalkku on mahdollistaja, jonka avulla voi avata uusia ovia. Merja irtisanoutui hyvin palkatusta työstään ensin tyhjän päälle ja hakeutui sitten töihin uudelle alalle. Myöhemmin hän hyppäsi yrittäjäksi. Hän on tehnyt hyppyä kevein mielin tietäen, että salkun ansiosta on mahdollista epäonnistua ja kokeilla jotain muuta. Se muu voi olla myös loikkimista vanhoihin hommiin kokemusta rikkaampana ja tyytyväisenä. Hän ei joudu kysymään itseltään, mitä olisi tapahtunut, jos olisi uskaltanut koetella siipiään. Salkku on tuonut uskalluksen. Myöskään Unna ei olisi uskaltanut yrittäjäksi, nyt jo toista kertaa, ilman säästämiään puskureita.

Tavoitteeni on huolehtia sijoituksillani perheeni taloudellisesta hyvinvoinnista myös tulevaisuudessa.

ALEKSI KOPPONEN, sijoittanut 7 vuotta

Hoitamalla raha-asiat fiksusti ihan kenellä tahansa on mahdollisuus lisätä omaa taloudellista liikkumatilaansa, vaikka täydellinen riippumattomuus jäisikin tavoittamatta. Riippumattomuutta on sekin, että voi tehdä neljäpäiväistä viikkoa, matkustaa hitaasti maailman ympäri tai omistautua yhdeksi vuodeksi rakkaalle harrastukselle tai perheelle.

NÄMÄ VOIT SAADA: OSINKO JA ARVONNOUSU OVAT SIOITTAJAN PALKKA

Kun sijoitat osakkeisiin, joko suoraan tai rahaston kautta, sinun on olennaista ymmärtää, että sijoitat yhtiöihin, jotka tekevät liiketoimintaa. Sen pitäisi tuottaa voittoa, johon perustuvat pääomatulot. Hyppäämme nyt hieman asioiden edelle. Puhumme jo tuloista, vaikka emme ole vielä käsitelleet varsinaisesti sijoittamistaakaan. Haluamme, että ymmärrät, miksi osakesijoittaminen on erilaista kuin onnen koetteleminen kryptovaluutoilla tai muilla muoti-ilmiöillä. Ne perustuvat enemmän veikkauksiin siitä, mitä muut sijoittajat ovat valmiita maksamaan sijoituskohteesta. Sellainen ”sijoittaminen” on spekulatiota, emmekä me puhu siitä tässä kirjassa ollenkaan.

Me puhumme sijoittamisesta, joka perustuu yritysten menestykseen.

Siitä pääsee nauttimaan osinkojen tai osakkeiden arvonnousun kautta. Sama logiikka on osakkeisiin sijoittavien rahastojen takana, vaikka termit ovat vähän erilaisia. Erilaisiin yhtiöihin sijoittamista käsittelemme tarkemmin neljäntenä päivänä, rahasto-sijoittamista viidentenä päivänä.

Tavoitteeni on 7-numeroinen sijoitussalkku, eläke pääomatuloina sekä hauskanpito.

ELINA MYLLYMÄKI, sijoittanut 20 vuotta

Osinko on osakkeenomistajan osuus yhtiön tekemästä voitosta. Kun yhtiöt tekevät bisnestä, siitä olisi syytä syntyä voittoa. Yleensä yhtiöt eivät jaa kaikkea voittoaan ulos, vaan käyttävät osan voitoistaan investointeihin, kuten tehtaiden laajennuksiin tai uusien

tuotteiden kehittämiseen. Joskus ne haluavat jättää kassansa rahaa käyttääkseen sitä myöhemmin, esimerkiksi toisten yritysten ostamiseen. Omistajille jaetaan se osuus voitosta, joka tässä palapelissä katsotaan viisaaksi.

MIKÄ ON HYVÄ OSINKO?

- Kysymykseen ei ole yksinkertaista vastausta. Oikein hyvä osinko on sellainen, joka yhtiöllä on varaa maksaa investointien jälkeen ja jota se pystyy säännöllisesti kasvattamaan.
- Helsingin pörssin yhtiöiden keskimääräinen osinkotuotto on 3–5 prosenttia vuodessa.
- Jos ostat yhden osakkeen, joka maksaa 10 euroa ja jonka osinkotuotto on neljä prosenttia, saat osinkoa 40 senttiä, miinus verot.
- Edellisen vuoden osingon tarkastaminen ei kerro sijoittajalle tarpeeksi. Osinkoja kannattaa tarkastella sarjana. Yhtiö, joka pystyy säännöllisesti kasvattamaan osinkoaan, tekee bisneksessään asioita oikein ja on siten hyvä sijoituskohde. Näitä sarjoja voi tutkia yhtiöiden sijoittajasivuilta. Avainsana on osinkohistoria.

Kaikki yhtiöt eivät maksa osinkoa. Siihen voi olla erilaisia hyviä syitä. Yhtiö voi esimerkiksi laittaa kaiken sisään tulevan rahan uuteen kasvuun eli rakentaa tehtaita, palkata lisää väkeä ja kehittää uusia tuotteita. Aloittelevat yhtiöt toimivat usein näin. Sijoittajan kannalta hälyttävä syy osingottomuuteen on se, että

voittoa ennen tehnyt yhtiö ajautuu tilaan, jossa sillä ei enää ole varaa maksaa osinkoa.

Toinen tapa ansaita on arvonnousu. Se on pörssikurssin nousua. Voiton saamisen peruserä on simppele: myydään osake kalliimmalla, kuin millä se on ostettu, parhaimmillaan jopa kymmenkertaisella hinnalla. Käytäntö onkin sitten mahdollittoman paljon hankalampi. Ammattilaisten armeija yrittää ankarasti metsästä seuraavaa pörssitähteä. On ihan selvää, ettet aloittelijana, etkä vähän aikaa harjoiteltuasiakaan, pärjää heille.

Tavoitteenani on kasvattaa kokonaisuuden arvoa vuosi vuodelta, mutta samalla nauttia tuotoista ja elämästä. Tavoitteena on myös taloushuolista vapaa vanhuus, pesämunat lapsenlapsille sekä terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen.

FAINA KANERVA, sijoittanut yli 30 vuotta

Me ajatteleme arvonnoususta niin, että sitä ei tarvitse saada nopeasti. Jos yhtiön liiketoiminta ja osinko kasvavat tasaisesti, myös sen arvo nousee ajan myötä. Keskimäärin yhtiöiden pörssikurssi kaksinkertaistuu seitsemässä vuodessa. Nopeata arvonnousua ja pikavoittoja tavoitellen et todennäköisesti pääse näin hyvään tulokseen. Sijoittaessasi johonkin yhtiöön sinun olisi viisaampaa ottaa sijoitukseen pitkä tähtäin ja ottaa matkaan mukaan roppakaupalla kärsivällisyyttä.

MIKSI PÖRSSIKURSSI NOUSEE TAI LASKEE?

Aloittelijana on luonnollista olettaa, että pörssikurssien liikkeiden takana on aukoton logiikka. Todellisuus on kuitenkin toinen. Liikkeet kuvastavat sijoittajien arvioita yhtiöiden tulevaisuudesta. Ne eivät ole absoluuttinen totuus vaan sijoittajien odotusten summa.

Jos sinä ja minä ja muut sijoittajat päätämme uskoa, että juuri tästä yhtiöstä tulee suuri menestystarina, sen kurssi nousee. Jos me sitten yhtäkkiä muutamme mieltämme, yhtiön kurssi laskee. Pohjimmiltaan kyse on kysynnän ja tarjonnan laista.

Mistä sijoittajien mielen muutos sitten johtuu? Joskus syynä on uutinen, joka koskettaa yhtiötä: yhtiö on saanut uuden suuren tilauksen, aloittanut yt-neuvottelut tai joutunut viranomaisten hampaisiin.

Mutta kurssit seilaavat, vaikka yhtiöille ei tapahtuisi mitään. Ne nousevat ja laskevat yhdessä. Tähän voi olla syynä uutinen, kuten huoli kauppasodasta tai keskuspankin korkopäätöksestä.

Mitä kovemmin uutinen pääsee sijoittajat yllättämään, sitä suurempi on kurssireaktio. Mutta vaikka maailmassa ei tapahtuisi yhtään mitään, pörssikurssit todennäköisesti liikkuisivat vähän silti. Sijoittajien kollektiivinen mieli on inhimillinen. Sillä on hyviä ja huonoja päiviä. Siksi kokeneet sijoittajat pitävät pörssikurssien jatkuvaa vahtimista enemmän sijoitusviihteenä kuin sijoittamisen kannalta olennaisena puuhana.

ALOITA SJOITTAMINEN KUUDEN PÄIVÄN PÄÄSTÄ

Ensimmäisen päivän luku-urakkasi lähenee loppua. Toisena päivänä käymme läpi, miten perustat arvo-osuustilin ja astut ensimmäisen askeleesi sijoittajana. On tärkeää, että huolehdit tästä stepistä, sillä sijoittamisen aloittamista ei pidä viivyttää enää yhtään, oli tilanne osakemarkkinoilla millainen tahansa. Olivat kurssit sitten nousussa tai karmeassa laskussa, sinun pitäisi aloittaa sijoittaminen nyt ja jatkaa sitä, vaikka aina ei huvittaisi. Voimme kertoa, että kurssien laskiessa sijoittaminen ei aina niin kiinnostaisi meitäkään, vaikka sen pitäisi kiinnostaa.

En ole kovin tarkkaa tavoitetta miettinyt. Koska en ole tällä hetkellä palkkatyössä, niin haluan turvata sijoittamalla taloudellisen tulevaisuuteni ottamatta kohtuuttomia riskejä.

KIMMO MATIKAINEN,
sijoittanut noin 30 vuotta, pitkäaikainen osakemeklari

Kiire aloittaa johtuu siitä, että aika on keskinkertaisen sijoittajan paras ystävä. Ystävyyden salaisuus on korkoa korolle -efekti. Osakkeisiin sijoitettu pääoma kasvaa ensin hitaasti, mutta poikii koko ajan pientä osinkoa. Kun tuotot sijoitetaan uudestaan, eli kun niillä ostetaan lisää osakkeita, seuraavana vuonna tuottoa maksetaan vähän isommalle omistususuudelle. Varallisuus kasvaa näin vähitellen kuin lumipallo. Kasvun tahti kiihtyy pallon tullessa suuremmaksi. Sen voi visualisoida mielessään, kun ajattelee lumiukon tekoa. Kun palloa kierittää lumessa, se jättää ensin pie-

nen uran lumeen. Ura kasvaa, kun pallo kasvaa, koska siitä tarttuu palloon koko ajan enemmän lunta.

Lumipalloa voi pitää epäreiluna, sillä se on merkittävin syy siihen, miksi maailmassa varallisuuserot kasvavat koko ajan. Rikkauudet tuottavat rikkauksia. Oman varallisuuden kasvun osalta tähän voi vaikuttaa vain aloittamalla sijoittamisen heti, jotta lumipallo pääsisi aloittamaan kasvunsa.

Lukujen valossa homma näyttää tältä:

Vastasyntyneelle lapselle ostetaan osakkeita* 2 vuoden ajan 100 eurolla kuukaudessa. Sen jälkeen lisäsijoituksia ei tehdä, huolehditaan vain siitä, että osingot tulevat uudelleen sijoitettuksi. Eläkeiässä, 63 vuoden kuluttua siitä, kun lisäsijoitukset on lopetettu, hänellä on kasassa noin 254 000 euron potti. Summan saaminen kasaan on vaatinut 2 400 euroa sijoitettavaa rahaa.

Kaksikymppinen ostaa osakkeita 10 vuoden ajan 100 eurolla kuukaudessa. Sen jälkeen lisäsijoituksia ei tehdä, huolehditaan vain siitä, että osingot tulevat uudelleen sijoitettuksi. Eläkeiässä, 35 vuoden kuluttua siitä, kun lisäsijoitukset on lopetettu, hänellä on kasassa noin 226 000 euron potti. Summan saaminen kasaan on vaatinut 12 000 euroa sijoitettavaa rahaa.

Kolmekymppinen ostaa osakkeita 35 vuoden ajan 100 eurolla kuukaudessa, kunnes jää eläkkeelle. Hän saa kasaan noin 195 000 euron potin. Summan saaminen kasaan on vaatinut 42 000 euroa sijoitettavaa rahaa.

Tässä kohtaa maailman epäreiluus näyttäytyy taas. Kukaan ei pysty tekemään sijoituspäätöksiä 2-vuotiaana ja harvan vanhemmat pystyvät tai edes pitävät järkevänä laittaa 100 euroa kuukaudessa

* Esimerkit laskettu kulut huomioiden 8 prosentin tuotto-odotuksella. Laskelman ideasta kiitokset Nordnetin Martin Paasille!

lapsen sijoitukseen. Suurin osa pääsee aloittamaan sijoittamisen vasta reippaasti 30 vuoden jälkeen, kun juoksut on juostu, velkainen asunto on hankittu ja elämä asettunut vähän uomiinsa. Silloin on säästettävä enemmän.

Tällöin tulee tietysti mieleen kysyä, onko aloittamisessa mitään järkeä enää ”vanhana”? Meistä on. Varallisuus karttuu kyllä. Sijoitettavien summien vain pitää olla isompia, jotta pääsee samaan kuin nuori pikkusummilla. Sijoittamalla luot tulevaisuutesi taloudellista liikkumavaraa. Se voi tulla tarpeelliseksi yllättävällä hetkellä. Kyse voi olla tuhansista euroista tai kymmenistä tuhansista euroista. Jos voit sellaisen turvin kulkea kohti unelmaasi, miksi et sitä tekisi?